

במדינה

(המשך מעמוד 15)

יצחק תלוי, איש המדור המרכזי, טען שבג"מ גיי אומנם לא השתתף אישית בשוד, אולם הוא האחראי לתיכוננו. "לא מבצעים שוד ב" איזור פרדסיכץ, בלי שבג"מ יאשר זאת קודם", הצהיר תלוי. התובע גם טען כי האליבי של בג"מ, לשעת השוד, נשבר לי- אחר ששני עדים מסרו עדות בנידון. לכתב העולם הזה נודע כי אחד העדים האלו היה לא אחר מאשר נהגו הפרטי של בג"מ. בתשובה, טען בג"מ בפני השופט כי נעצר רק כנקמה. הוא עמד להתחתן, והשוטרים נוקמים על שהוא מסרב לשותף עימם פעולה. לאחר ששמע את שני הצדדים, נעתר הי- שופט לבקשת התובע, הוציא נגד בג"מ פקודת מעצר ל-15 יום.

חבל על המאמץ. הסערה, שרק נרא- תה כי שקטה, התחוללה בחלקו האחר של הדין, בדין בבקשתו של תלוי להאריך את מעצרו של משה נחום ב-15 יום. תלוי קם, ביקש הארכת מעצרו, נימק: כדי לתת למשטרה אפשרות לסיים את הי- חקירה ולגלות את 40 אלף הליי שנעלמו. לאחר שהתובע התיישב, קם סניגורו של נחום, עורך-הדין אוטו גיבס, התכונן לי- שאת דבריו, לנמק את התנגדותו לבקשה. הוא החל מדבר, והשופט החל רושם. לנו- כחים באולם, נדמה היה שהשופט רושם בי- פרוטוקול את דברי הסניגור. השופט אף פתח, שיתעורר את הסניגור באמצע

עצור ג'מני חבל על הדיבורים

דבריו: "חבל על המאמץ שלך", אמר לי- גיבס. "כתבתי את ההחלטה".

כתוב. לא אכתוב. גיבס השתתק כי המופרעם. לא פחות ממנו הופתעו שאר הנוכחים באולם. מאוחר יותר, גילה גיבס כי דבר כזה אירע לו לראשונה בחייו. בפנים סמוקות וקול רועך מהתרגשות, השיב לשופט: "אני עומד פה לפניך וטועז — ואתה אפילו לא אומר לי שאינך שומע אותי בכלל! אנקש להכניס זאת לפרוי- טוקול".

"לא אכתוב זאת בפרוטוקול", השיב הי- שופט.

גיבס חזר וביקש להכניס לפרוטוקול את העובדה, כי השופט כתב את החלטתו לפני שהגנה סיימה את דבריה. השופט חזר ו- סירב.

לא קרה אסון. יחד עם זאת, כאילו לאחר שיקול נוסף, פנה לגיבס, בקול הרבה יותר מתון, הסביר לסניגור כי המעצר הוא רק צעד לקראת בירור הפרשה עצמה, ואף אחד מהחשודים עדיין לא נקבע כאשם. "הנה, לפני זמן מה אישרתי את בקשת המשטרה לגבי מעצרו של שישים חשודים", הוסיף השופט בנימה המוריסטית, "ולמחר שוח" ררו 58 מהם. לא קרה שום אסון".

הסניגור סירב לראות מה מצהיק כל כך בכל העניין, עזב את האולם בהבעה חמורה ביותר.

לאחר צאתו, פנה השופט אל העיתונאים שישבו באולם, אמר: "אני מקווה שלא תעבירו גם את חילופי הדברים שלי עם עורך-הדין גיבס".

עיתונאי אחד — זה של העולם הזה — לא מצא לנכון להיעתר לבקשה.

על התוכנית הסופית להסדר-ביניים:

אם מתכוונת ממשלת ישראל למשוך את ארצות-הברית באף?
ואם כן — האם היא מצליחה בכך?
שארה זו אינה נשארת כיום רק בירושלים. היא נשאלת בכל משרדי-החוץ בעולם.
וקודם כל בבירת ארצות-הברית.

שלום או סחבת?

אשר הציע נשיא מצריים, אנוואר אל-סאדאת, בפעם הראשונה הסדר-ביניים לפתיחת התעלה, היתה תגובתה של גולדה מאיר מהירה ושלילית.
לפתע, כעבור כמה ימים בלבד, השתנתה עמדתה. היא אימצה לי- עצמה את רעיון הסדר-הביניים, בהתלהבות גוברת והולכת.

האם מפני שראתה בכך באמת מוצא מן הקי- פאון שחל במאמצי-השלום?

או מפני שראתה בכך מכשיר מצויין כדי להביא לסחבת, למשוך את העניין, להרוויח זמן, ובכך להשיג יעד מרכזי: למנוע את הפעלת תוכנית רוג'רס עד להתחלת מערכת הבחירות בארצות-

נשאר פתוחה איך בדיוק יובטה לחלוטין שהמצרים /או הסוב- ייטים לא יתבססו מבחינה צבאית באיזור שיפונה ממזרח לתעלה. גם בהחלטת מועצת-הבטחון 242 בנובמבר 1967 מופיעות שתי הסוגיות באותו העניין.)

● ויתור על הצהרה מצרית להפסקת הלוחמה, והסתפקות בי- הודעה על הפסקת הלוחמה, מוגבלת או בלתי-מוגבלת במפורש.

● הסכמה לאקט מצרי סמלי של חציית התעלה — למשל, יהודית-סיוור שישתתפו בפטרול משותף.

נראה שאין האמריקאים חפצים במיקרה זה להציב כוח אמריקאי או לתת ערובה אמריקאית — מתוך שיקול שכל עוד לא הושג הסדר כללי, כל העניין עלול להתפוצץ באחד הימים.

אך לא מן הנמנע הוא שגם בעייה זו תיפתר, למשל אם יושג הסכם סודי בין וושינגטון ומוסקבה, שישכנע את האמריקאים כי הסובייטים לא יפרו הפעם את ההסדר. במיקרה כזה, אולי יאותו האמריקאים לתת לישראל ערובה נגד פלישה סובייטית — כלומר, להבטיח לישראל שארצות-הברית תחוש לעזרתה במיקרה שכוח סובייטי יופיע ממזרח לתעלה.

או - או

אם אמנם תתגבר סופית הצעה אמריקאית כזאת, ואם זו תזכה לאישור מצרי וסובייטי, תעמוד ישראל בפני ברירה פשוטה.

צה"ל יסוג - אך המצרים לא יעברו!

אם היא התכונה ברצינות להסכם להסדר, היא תקבל את ההצעה. הדבר עשוי להביא להפסקת-אש מעשית למשך זמן רב בדרום, מכיוון שעצם מעבר אוניות העמים בתעלת-סואץ יבטיח הרגעה ממשית לצמיתות. הדבר לא יפסיק את הלחץ למען הסדר כולל, ברוח תוכנית

הברית, בראשית 1972?
עד היום לא היה ברור מהי התשובה הנכונה. אולם מתקרב הי- יום שבו יתברר הדבר.
יהיה זה ביום שבו תציע ארצות-הברית לישראל ולמצריים תוכ- נית מגובשת, מפורטת וסופית להסדר-ביניים.

"אכסורד מול אכסורד"

י יקריה של תוכנית זו כבר מתבררים בימים אלה. צבא בכבלנות רבה, ניסה משרדי-החוץ האמריקאי למי- צות את המשותף האפשרי להצעות שני הצדדים — מצריים וישראל — ש"העולם הזה" הגדירן "אכסורד מול אכסורד".

● **האכסורד המצרי** היה טמון בדרישה שהצבא המצרי יתפוס את הגדה המזרחית של התעלה, אחרי שצה"ל יסוג משם. כלומר: שישראל תסכים למסור למצריים, בלי שום תמורה ממשית, שטח בעל חשיבות טאקטית רבה, בו עובר כיום הקו הקירומי המבוצר של צה"ל.

● **האכסורד הישראלי** היה טמון בדרישה שצה"ל לא יאפשר את פתיחת התעלה, אלא אחרי שמצריים תחסל רישמית את מצב-הלוחמה שבינה לבין ישראל.

כלומר: שתמורת נסיגה ישראלית של כמה קילור- מטר, תסכים מצריים להשלים למעשה עם הכיבוש הישראלי של כל שאר השטחים המוחזקים, ותותר על כל אפשרות ללחץ על ישראל כדי להשיג נסיגה של ממש.

חוץ מזה דרשה ישראל שאוניות ישראליות יעברו בתעלה מייד, וכי נסיגת צה"ל לא תהיה ממשית.

למראית עין: שתי הצעות כה מנוגדות, וכה בלתי- מציאותיות, עד שכל הסדר-ביניים נראה כחזום.

מה רוצים האמריקאים

אולם המשא-והמתן הסבלני של משרד-החוץ האמריקאי השיג, או מתכוון להשיג, עמדות הרבה יותר מציאותיות.
מן הצד המצרי רוצים האמריקאים להשיג:

● **ויתור על חציית התעלה, והסכמה לפירוז השי- טח שיפונה ממזרח לתעלה.**
הסכמה להפסקת-אש ארוכה, אב כי מוגבלת בזמן. למשל: שנתיים.

● **ויתור על הדרישה המצרית שישראל תכריז בפירוש ובפה מלא כי הנסיגה היא רק השלב הרא- שון של נסיגה טוטאלית מכל השטחים המוחזקים.**
האמריקאים יודעים שאין כל אפשרות לדרוש מן המצרים להפסיק את מצב הלוחמה רישמית לצמיתות — כי פירוש הדבר בעיני הערבים, בצדק, השלמה עם המשך הכיבוש הישראלי לצמיתות.

מן הצד הישראלי רוצים האמריקאים להשיג:

● **הסכמה שהתעלה לא תיפתח לשייט ישראלי, אלא אחרי שיושג הסדר כולל של כל הכעיות — כלומר, אחרי חתימת חוזה-השלום.**
(הערבים גיילם לקשור, משום-מה, שני דברים זה בזה: שייט ישראלי בתעלה, ופתרון בעיית הפליטים. הדבר גובע מכך שהחלטות האו"ם בשני עניינים אלה — נתקבלו בתאריכים סמוכים.)

אולי תחליט כבר לאן אתה הולך?

רוג'רס. אך הוא יגרום לכך שהמשא-והמתן יתנהל באווירה הרבה יותר רגועה, שאולי תביא לפשרה ולשלום.

אולם אם תסרב ממשלת ישראל לקבל את ההצעה, יהיה ברור שהיא לא התכונה מעולם להסכים להסדר-ביניים.

כלומר: שכל העניין לא בא אלא כדי להרוויח זמן ולהסוות את הנקשות במעטה של גמישות.

זוהי גישתם של כל האומרים: "יהיה זה אבסורד להפקיר את קו ברילב, שבו הושקעו מיליארד לירות, ושהוא כמעט אידיאלי מבחינה צבאית-טאקטית. ברגע המכריע, צריכים להגיד: לא!"

עוד וייצמן אינו היחיד במדינה הסבור כך. ברגע המכריע עלול להתגלות כי זוהי, בעצם, דעת רוב השרים הקובעים במדינה.

אז, תעמוד ישראל בפני אלטרנטיבה פשוטה: חידוש המלחמה על-ידי המצרים, בעזרת הסוביי- טים — תוך מצב של רוגז בין ירושלים וושינגטון.